

Welkom op een informatiebijeenkomst van De Driehoek:

Thema:
NAH (niet aangeboren hersenletsel)

Datum:
Trainer: Naam van de trainer

Aanbod:

Vaardigheidstrainingen

- Eten en drinken
- Mondzorg
- Wassen en aankleden
- Steunkousen aan – en uittrekken
- Veilig verplaatsen

Informatiebijeenkomsten

- Parkinson
- Dementie
- Onbegrepen gedrag
- Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)
- Communiceren met en zonder woorden
- Palliatieve zorg A en B sessie

Samen

Wat mag ik?

Bent u mantelzorger?

Dan bent u zelf verantwoordelijk voor alles wat u doet. Ook na uitleg van een zorgmedewerker en ook als iemand in een zorginstelling woont. De zorgmedewerkers die hier werken, houden alleen toezicht.

Bent u vrijwilliger?

Dan is de zorginstelling waar u werkt verantwoordelijk én aansprakelijk voor alles wat u doet. Dit is vastgelegd in een vrijwilligersovereenkomst. Hierin staat vaak ook beschreven welke (medische) taken u mag doen.

Punt van aandacht: zorg er altijd voor dat u aan dezelfde eisen voldoet als de zorgmedewerkers.

In beide rollen is het belangrijk dat u genoeg kennis en ervaring heeft.

Kortom: zorg dat u léért.

Zie ook:
**de Tipkaart voor
vrijwilligers en
mantelzorgers**

<https://www.leernetwerkdriediehoek.nl/tipkaarten>

Welkom bij deze
informatie bijeenkomst
over NAH

Kennismaking en doel

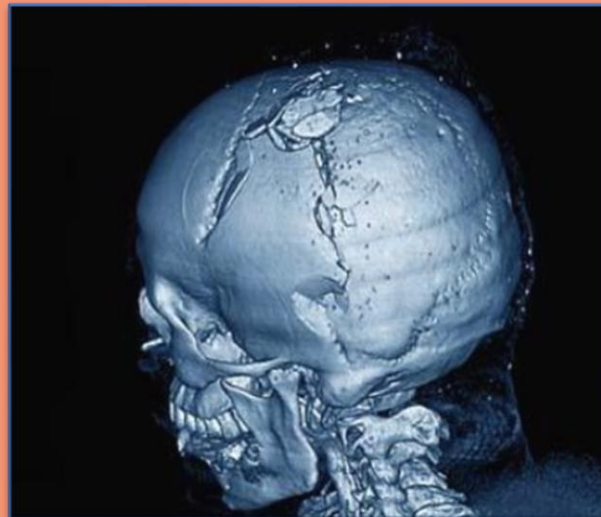
- Voorstellen
- Wat maakt dat u hier vandaag aanwezig bent?
- Wat verwacht u als u bij uw naaste op bezoek komt?

Programma

- Niet Aangeboren Hersenletsel/Aangeboren hersenletsel
- Feiten en cijfers
- Oorzaken NAH
- Hoe werken onze hersenen?
- Gevolgen van NAH
- Een korte ervaring
- Tips voor communicatie
- Evaluatie en afsluiting

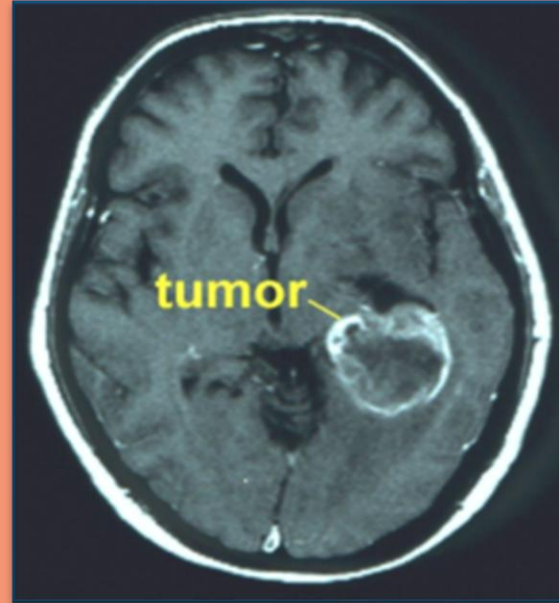
Wat is Niet Aangeboren Hersenletsel?

- Het is een verzamelnaam voor alle letsel aan de hersenen die na de geboorte zijn ontstaan
- Traumatisch hersenletsel

Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

- Niet traumatisch hersenletsel

Feiten en cijfers

In Nederland:

- 140000 mensen per jaar
 - 40.000 CVA bloeding en infarct
 - 19.000 kinderen en jongeren
 - 650.000 mensen leven met de gevolgen
 - = 3,8% van bevolking
-
- https://www.youtube.com/watch?v=bjFsHvQf5PA&ab_channel=Hersenletsel.nl

Herkenbaar?

Audrey. *Constant grenzen van jezelf en ander bewaken. Open en eerlijk + professionele hulp + loslaten en hulp vragen.*

Wim. *Samen gezin overeind houden. Liefde en doorzettingsvermogen. Geholpen lotgenoten. Aandacht voor getroffen en partner.*

Frances. *Structuur, overzicht, desoriëntatie t.a.v. tijd. Overbelast als mantelzorger.*

Mogelijke oorzaken niet traumatisch hersenletsel

- Infectie virus, bacterie
- Tumor
- Vergiftiging
- Zuurstofgebrek
- Cerebro Vasculair Accident
- Multiple Sclerose
- Ziekte van Alzheimer
- Ziekte van Parkinson
- Ziekte van Creutzfeld-Jacob

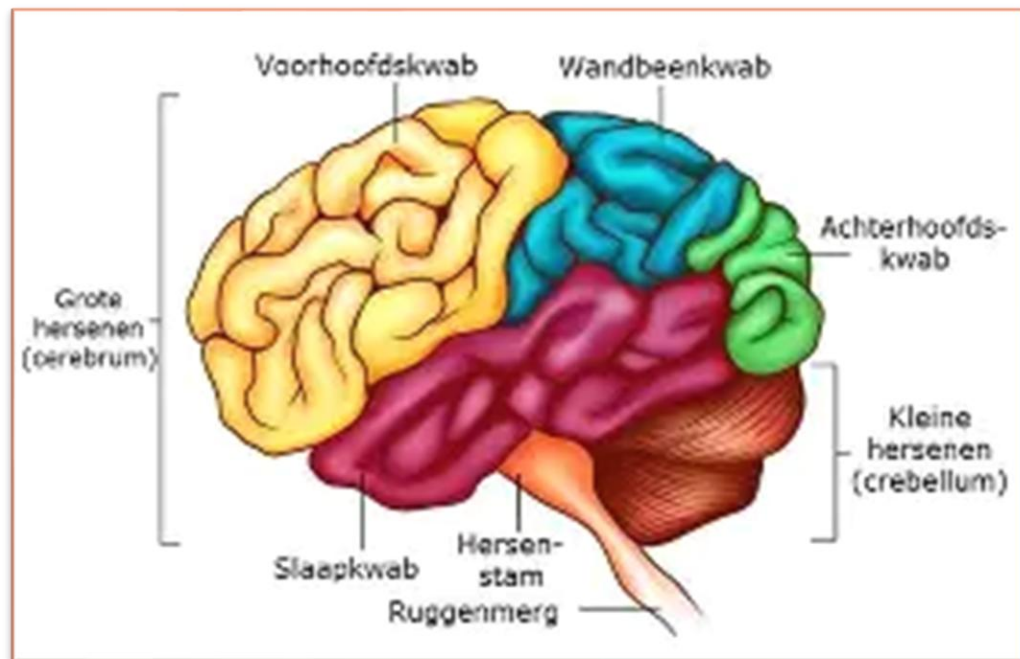
Bent u nuchter?

- Een arts raakt betrokken bij een verkeersongeval. Hij belandt op de SEH, een operatie is nodig.
- Men vraagt of hij nuchter is, hij antwoordt 'ja'. Bij de intubatie van zijn luchtpijp komt het ontbijt naar boven en wordt geaspireerd in zijn longen. Hierdoor ontstaan er complicaties. O.a. ontvangen zijn hersenen gedurende langere tijd geen zuurstof.
- De schade die ontstaat is onomkeerbaar. Hij moest zijn werk als arts opgeven nu werkt hij in een Hedra kwekerij.

Meconium houdend vruchtwater

- Mevrouw bevalt van haar eerste baby, de bevalling duurt lang en is uitputtend. De gynaecoloog besluit een weënopwekkend middel toe te dienen. Ondanks de controles ontstaat er een weënstorm.
- Hierdoor komt meconium in het vruchtwater en wordt dit geaspireerd in de longen. Er ontstaat zuurstoftekort in de hersenen.
- In de loop van de tijd blijkt hierdoor een achterstand t.a.v. de cognitieve ontwikkeling van het kind.

De hersenen

Oefening in 2-tallen

- Strik je veters terwijl je ovenwanten aan hebt.
- Schrijf met de ovenwanten aan
- Zoek geblinddoekt jouw stoel

Doel: *Ervaren hoe het is om je handen niet goed te kunnen gebruiken en welke emoties dit met zich mee kan brengen. Daarnaast is het van belang om een zoekstrategie te hanteren.*

Lukt dat?

Lichamelijk gevolgen Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

- (halfzijdige) verlamming
- Coördinatieproblemen
- Veranderd gevoel
- (halfzijdig) blindheid
- Pijn/hoofdpijn
- Vermoeidheid
- Problemen met slikken
- Problemen met praten door verlamming mondspieren
- Verandering in smaak en reuk
- Slaapproblemen
- Incontinentie
- Seksuele verandering

Lichamelijk gevolgen Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

Na de CVA, indien mogelijk revalidatie. 'Zachte heelmeesters maken stinkende wonden'.

Verwerkingsproblemen en gebrek aan inzicht in eigen situatie en moeten revalideren/ reactiveren.

Verwaarlozing van verlamde zijde
Met als gevolg

- Uit balans raken
- Instabiele rompbalans

Emotionele gevolgen Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

- Depressie
- Verdriet
- Angst
- Ontremming
- Dwang huilen
- Dwang lachen
- Veranderende persoonlijkheid

Cognitieve (verstandelijke) gevolgen Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH)

Problemen t.a.v.

- Aandacht
- Concentratie
- Geheugen
- Vertraagde informatieverwerking
- Planning
- herkenning van dingen of mensen
- met oriëntatie (verdwalen)
- Mentale vermoeidheid
- Afasie (problemen met het uiten van woorden of problemen met begrip)
- Initiatief problemen
- Impulsiviteit
- Uitvoeren van dagelijkse handelingen

Mindset

Van irritatie → Naar begrip

Wat zien wij?

Niet willen > irritatie

- Lui
- Er van alles uitflappen
- Eigenwijs
- Chaotisch
- Snel geïrriteerd
- Ongeïnteresseerd

Wat is er aan de hand?

Niet kunnen > begrip

- Initiatiefverlies
- Ontremming
- Geen ziekte-inzicht
- Planningsproblemen
- Overgevoelig voor prikkels
- Afgevlakte mimiek/geen empathisch vermogen

Oefening in 3-tallen

- Luister naar 2 verhalen die tegelijkertijd worden voorgelezen
- Probeer je op beide verhalen te concentreren.
- Vertel na wat de anderen je hebben voorgelezen.

Nodig: 2 artikelen uit tijdschriften, 2 deelnemers lezen tegelijkertijd voor. De 3de luistert.

Doel: Ervaren hoe het is wanneer er teveel prikkels op je afkomen en het filteren niet meer lukt.

Tips t.a.v. de communicatie

- Voorkom te veel prikkels
- Leg uit wat je wilt bespreken
- Laat ander stoom afblazen als je merkt dat dit nodig is.
- Stel 1 vraag tegelijk en praat rustig
- Maak korte zinnen
- Gebruik eventueel een tekening voor meer uitleg
- Houd het kort, maak zo nodig een nieuwe afspraak.

**Laat de ander stoom
afblazen**

Hoe doe je dat?

Stoom afblazen

Communicatie gaat altijd over

- Inhoud
- Relatie
- Gevoel

Let op!

Waar gevoel zit kom je met inhoud niet verder.

Stoom afblazen. Hoe doe je dat?

Laat me met rust!

Irritatie reactie.....(mindset):

'Neem dan eens initiatief man... het is voor mij ook niet makkelijk dat jij er van alles uitflapt, ik schaam me dood!'

Stoom afblazen. Hoe doe je dat?

Laat me met rust!

Begrip reactie...(mindset)

Jij: Oké, vertel...

Ander: Nou, je bent superirritant met dat gedram over revalideren terwijl jezelf ook niets doet.

Voor patiënten met NAH

Fysio Capelle

Richard van de Wetering, Geriatrie – fysiotherapeut

Organiseert bijeenkomsten voor patiënten met NAH

Filosofentuin 2A

Capelle aan den IJssel

010 - 2640440

Meer weten?

Uitleg: www.hersenletsel-uitleg.nl

Vragen: www.nahcoördinatie.nl

Vragen: www.breinlijn.nl

Lotgenoten: www.hersenletsel.nl

Regio Rotterdam-Rijnmond: www.hersenletselcentrum.com

Hersenletselcentrum <https://www.zellingen.nl/locaties/herstel-en-revalidatie/hersenletsel-en-afasiecentrum>

Zijn er nog vragen?

- Wat neemt u mee van deze bijeenkomst?
- Wat heeft u van ons nodig?
- Bij wie kunt u met vragen terecht?

Evaluatie en afsluiting

- Wat neemt u mee?
- Zijn de doelen behaald?
- Sloot het aan bij uw verwachtingen?
- Heeft u tips (naar ons) ter verbetering?

**Wat ga ik morgen
(anders) doen?**

Fijn dat u er was!

Goede reis naar huis en tot ziens!

U ontvangt per mail een bewijs van
deelname en een hand-out van de
presentatie